

Spis treści

Wprowadzenie	XV
Wykaz skrótów	XXI
Część I. Skargi przed WSA w sprawach administracyjnych (w szczególności w sprawach podatkowych)	1
Rozdział 1. Komentarz do skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (w szczególności w sprawach podatkowych)	3
1. Pojęcia ogólne.....	3
1.1. Istota kasacyjnego sądownictwa administracyjnego w sprawach administracyjnych (w szczególności w sprawach podatkowych).....	3
1.1.1. Przynależność spraw administracyjnych i spraw podatkowych do prawnych relacji człowieka wobec państwa	3
1.1.2. Istota tzw. kasacyjnego sądownictwa administracyjnego w sprawach administracyjnych, w szczególności w sprawach podatkowych	4
1.2. Zasady dwuinstancyjnego sądownictwa administracyjnego w sprawach administracyjnych (w tym w sprawach podatkowych)	9
1.3. Sprawa administracyjna i podatkowa – pojęcia	10
1.3.1. Pojęcie sprawy administracyjnej jako pierwotnego węzła administracyjnego	10
1.3.2. Pojęcie sprawy podatkowej jako pierwotnego węzła podatkowego	10
1.3.3. Pojęcie sprawy administracyjnej jako sprawy podobnej do sprawy podatkowej	11
1.4. Procedury sądowniczoadministracyjne w sprawach administracyjnych i podatkowych z zakresu kontroli działalności administracji publicznej, w tym administracji podatkowej	17

1.5. Cele i funkcje skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (w tym w sprawach podatkowych)	18
1.5.1. Cele skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (w tym w sprawach podatkowych)	18
1.5.2. Funkcje skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych) ...	19
1.6. Charakter prawny skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	20
1.6.1. Charakter prawny skarg przed WSA w sprawach administracyjnych.....	20
1.7. Przesłanki dopuszczalności skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	23
1.7.1. Formalne i materialne przesłanki dopuszczalności skarg przed WSA w sprawach administracyjnych	23
1.7.2. Materialne przyczyny niedopuszczalności skarg do sądów administracyjnych oraz ich skutki	27
1.8. Sądy właściwe do przyjęcia skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (w tym w sprawach podatkowych)	29
1.8.1. Pośredni tryb wnoszenia skarg do sądów administracyjnych.....	29
1.9. Legitymacje procesowe do złożenia skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	32
1.10. Pełnomocnictwa procesowe do reprezentacji stron w postępowaniach skargowych przed WSA w sprawach administracyjnych (w tym w sprawach podatkowych)	35
1.10.1. Pojęcie i rodzaje pełnomocnictw procesowych przed sądami administracyjnymi	35
1.10.2. Opłaty sądowe od skarg sądowych	38
1.10.3. Pełnomocnictwa procesowe do reprezentacji stron w postępowaniach skargowych przed WSA w sprawach podatkowych	38
1.11. Pełnomocnictwa procesowe do reprezentacji stron dla doradców podatkowych przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	39
1.12. Skargi przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych) jako ogólne pisma sądowe	43
1.12.1. Ogólne wymogi formalne skarg składanych do sądów administracyjnych	43
1.12.2. Szczególne wymogi formalne skarg składanych do sądów administracyjnych	47

1.12.3. Skargi przed WSA w sprawach podatkowych jako szczególne pisma sądowe (jako skargi sądowe). Wymogi fiskalne skarg do sądów administracyjnych ..	52
1.13. Doręczenia pism w postępowaniach ze skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	56
1.14. Terminy wnoszenia skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	57
1.15. Podstawy formalne skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	61
1.15.1. Podstawy formalne skarg przed WSA w sprawach administracyjnych	61
1.16. Instytucja rozpoznawania skarg pierwszoinstancyjnych przez Naczelny Sąd Administracyjny	63
1.16.1. Instytucja bezpośredniego rozpatrzenia sprawy sądowej przez administracyjny sąd odwoławczy	64
1.16.2. Formalizm administracyjnych sądów odwoławczych odmawiających bezpośredniego rozpoznawania spraw sądowych	65
1.16.3. Bezpośrednie rozpoznawanie spraw sądowych przez administracyjny sąd odwoławczy według stanu sprawy przyjętego w wyroku pierwszoinstancyjnym	65
1.16.4. Prawo strony do zwrotu kosztów postępowania za obie instancje sądowe	66
2. Bezprawie judykacyjne; normy bezprawia jako normy naruszenia prawa przez organy państwa	67
2.1. Pojęcie bezprawia jako naruszeń relacji prawnych drugiego typu przez państwo	67
2.1.1. Pojęcie prawa, w tym prawa administracyjnego, w szczególności prawa podatkowego	67
2.1.2. Ogólne pojęcie normy prawnej w relacjach prawnych	69
2.1.3. Definicja bezprawia judykacyjnego jako naruszenie relacji prawnych państwa do ludzi skutkujące powstaniem relacji prawnych ludzi do państwa	71
2.1.4. Pojęcie naruszeń normatywnych zachowań organów administracyjnych wobec osób obciążonych ciężarami administracyjnymi	72
2.1.5. Pojęcie relacji prawnych drugiego typu czyli normatywnych zachowań organów administracyjnych wobec osób obciążonych ciężarami administracyjnymi	72

2.2. Stronniczość hierarchiczna organów podatkowych i ich zawisłość od ministra ds. budżetu państwa przyczynami stosowania zasady <i>in dubio pro fisco</i>	75
2.2.1. Złożona, pozioma stronniczość naczelników urzędów skarbowych jako stron i jednocześnie organów postępowań w sprawach podatkowych	75
2.2.2. Pojęcie instytucjonalne (opisowe) i normatywne (dyrektywne) bezprawia judykacyjnego w prawie administracyjnym oraz pojęcie instytucjonalne (opisowe) i normatywne (dyrektywne) bezprawia judykacyjnego w prawie podatkowym	79
2.2.3. Pojęcie urzędniczego podatkowego bezprawia judykacyjnego	82
2.2.4. Pojęcie sądowego podatkowego bezprawia judykacyjnego	85
3. Pojęcie bezprawia judykacyjnego; pojęcie normy bezprawia; pojęcie normy naruszenia prawa przez organy państwa	88
3.1. Urzędnicze podatkowe bezprawie judykacyjne. Struktura wewnętrzna norm prawa podatkowego w relacjach prawnych drugiego typu (relacjach organów podatkowych do stron)	88
3.2. Naruszenia norm materialnego prawa cywilnego (norm relacji prawnych drugiego typu) przez organy podatkowe	92
3.3. Naruszenia norm materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe w sprawach podatkowych w ogólności ...	96
3.4. Naruszenia norm materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe w sprawach podatkowych w szczególności	101
3.4.1. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub nieskuteczne usiłowania ustalenia przez organy podatkowe braków przedmiotowych elementów (części składowych) czynności cywilnoprawnych	101
3.4.2. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) ustaleń istnienia (lub nieistnienia) przez organy podatkowe oświadczeń (zamiarów) woli stron czynności cywilnoprawnych polegających na brakach podmiotowych elementów (części składowych) czynności cywilnoprawnych	105

3.4.3. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe istnienia (lub nieistnienia) wad oświadczeń woli stron czynności cywilnoprawnych polegających na brakach swobód czynności prawnych (swobód umów)	108
3.4.4. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych	116
3.4.5. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegające albo na braku woli wewnętrznej, albo na woli wewnętrznej niewywoływania skutków prawnych lub wywoływania innych skutków prawnych niż wyrażone w oświadczeniu woli	123
3.4.6. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad skutecznych prawnie oświadczeń woli stron czynności prawnych	127
3.4.7. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegających na sprzeczności woli zewnętrznej (oświadczenia woli) z wolą wewnętrzną	131
3.4.8. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegających na sprzeczności woli zewnętrznej (oświadczenia woli) z wolą wewnętrzną, czyli na brakach świadomości lub swobody	134

3.4.9. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegających na sprzeczności woli zewnętrznej (oświadczenia woli) z wolą wewnętrzną, czyli na błędach	135
3.4.10. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegających na sprzeczności woli zewnętrznej (oświadczenia woli) z wolą wewnętrzną, czyli na groźbach	138
3.4.11. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegających na sprzeczności woli zewnętrznej (oświadczenia woli) z wolą wewnętrzną, czyli na pozornościach	140
3.4.12. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub nieskuteczne usiłowania udowodnienia przez organy podatkowe przesłanek wadliwości czynności cywilnoprawnych	141
3.4.13. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe skutków nieważności czynności prawnych	145
3.4.14. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub zaniedbania (nieskuteczne usiłowania) udowodnienia przez organy podatkowe wadliwych czynności cywilnoprawnych (zaczepialności, nieważności względnej)	148
3.4.15. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub nieskuteczne usiłowania udowodnienia przez	

organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegających na bezskutecznościach zawieszonych czynności prawnych	150
3.4.16. Normy naruszeń materialnego prawa cywilnego przez organy podatkowe ze względu na zaniechania lub nieskuteczne usiłowania udowodnienia przez organy podatkowe wad oświadczeń woli stron czynności prawnych polegających na bezskutecznościach względnych czynności prawnych...	154
4. Bezprawie judykacyjne; norma bezprawia; norma naruszenia prawa przez organy państwa	157
4.1. Struktura wewnętrzna norm prawa podatkowego w relacjach prawnych drugiego typu (relacjach organów podatkowych do stron)	157
4.1.1. Naruszenia przez organy podatkowe norm procesów cywilnych zawartych w Kodeksie postępowania cywilnego	157
4.1.2. Naruszenia przez organy podatkowe norm odrębnych postępowañ cywilnych zawartych w Kodeksie postępowania cywilnego	158
4.1.3. Naruszenia przez organy podatkowe norm nieprocesowych postępowañ cywilnych	159
4.1.4. Naruszenia przez organy podatkowe norm cywilnego postępowania pomocniczego	162
4.2. Naruszenia przez organy podatkowe norm zawierających pojęcie dróg sądowych w postępowaniach cywilnych	163
4.3. Naruszenia przez organy podatkowe praw stron do powództw przed sądami powszechnymi.....	166
4.4. Naruszenia przez organy podatkowe norm powództw z żądaniami ustaleń istnień lub nieistnień stosunków prawnych.....	168
4.5. Naruszenia przez organy podatkowe norm powództw o ukształtowanie praw lub stosunków prawnych	170
4.6. Naruszenia przez organy podatkowe skutków doręczeń wyroków cywilnych z uzasadnieniami	171
4.7. Naruszenia przez organy podatkowe norm nakazów zapłat w cywilnych postępowaniach nakazowych	171
4.8. Naruszenia przez organy podatkowe norm cywilnych postanowień sądowych	172
4.9. Naruszenia przez organy podatkowe prawomocności cywilnych orzeczeń sądowych	174

Spis treści

4.10. Naruszenia przez organy podatkowe norm cywilnych postępowań nieprocesowych	180
4.11. Naruszenia przez organy podatkowe wykonalności i skuteczności cywilnych orzeczeń sądowych	180
5. Naruszenia przez organy podatkowe złożonych strukturalnie elementów norm podatkowoprawnych, w tym proceduralnych norm cywilnych stanowiących hipotezy materialnych norm podatkowych (norm relacji prawnych drugiego typu)	183
6. Nieuzasadnione prawnie stanowiska organów podatkowych co do ustaleń dat uprawomocnienia się orzeczeń sądów powszechnych o stwierdzenie nabycia spadków	187
7. Dowody podatkowe w postępowaniach podatkowych	198
7.1. Dokumenty prywatne jako dowody podatkowe w postępowaniach podatkowych	198
7.1.1. Dowody księgowe (dowody podatkowe) jako dowody w podatkowych postępowaniach dowodowych	198
7.1.2. Zgodność z prawem, rzetelność i niewadliwość dokumentów prywatnych	224
7.1.3. Zakazy stosowania szacowania przez organy podatkowe	242
7.1.4. Księgi podatkowe jako dowody w postępowaniach podatkowych	246
7.2. Pozostałe środki dowodowe, w tym podatkowe dokumenty urzędowe jako dowody podatkowe w postępowaniach podatkowych	248
7.2.1. Dokumenty urzędowe	248
7.2.2. Osobowe środki dowodowe	252
7.2.3. Informacje w postępowaniach dowodowych	266
7.2.4. Kasy rejestrujące	276
Rozdział 2. Orzecznictwo	282
1. Orzecznictwo WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	282
1.1. Zasada zaufania do organów podatkowych	282
1.2. Zasada prawdy obiektywnej	283
1.3. Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu	284
1.4. Zasada <i>in dubio pro tributario</i>	286
1.5. Zasada protokolarności postępowania dowodowego	286
1.6. Zasada jedności materialnej sprawy podatkowej przy wielości postępowań podatkowych	287
1.7. Zasada przywracalności terminów procesowych	288
1.8. Zasada szybkości postępowania sądowego (ekonomiki procesowej)	288

1.9. Zasada badania z urzędu interesu prawnego i interesu publicznego stron skarżących	288
1.10. Zasada szerokiego rozumienia organizacji społecznych reprezentujących interesy publiczne w sprawach administracyjnych i podatkowych w sądach administracyjnych	289
1.11. Zasada zakazująca nadawania zdolności sądowych organom administracyjnym pierwszej instancji	289
1.12. Zasada zakazująca formalistycznego zawężania stronom prawa do reprezentacji przez pełnomocników	290
1.13. Zasada uprawnienia stron do ustanawiania pełnomocnictw w toczących się i przyszłych postępowaniach administracyjnych (podatkowych) oraz postępowaniach sądowoadministracyjnych	291
2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego	291
Rozdział 3. Wzory skarg administracyjnych przed WSA w sprawach podatkowych	299
1. Skarga przed WSA w sprawach podatkowych (podstawa materialna) – wzór skargi <i>in abstracto</i>	299
2. Skarga przed WSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych) (podstawa proceduralna) – wzór skargi <i>in abstracto</i>	309
Rozdział 4. Kazusy ze wzorami skarg przed WSA w sprawach administracyjnych (w szczególności w sprawach podatkowych) ..	321
1. Naruszenia elementów przedmiotowo istotnych czynności materialnego prawa cywilnego	321
2. Naruszenia elementów podmiotowo istotnych czynności materialnego prawa cywilnego	336
3. Naruszenia zasady swobody umów materialnego prawa cywilnego	344
4. Naruszenia zasady swobody umów materialnego prawa cywilnego	355
5. Naruszenia zasady zgodności woli czynności materialnego prawa cywilnego	366
6. Naruszenia zasady jasności woli czynności materialnego prawa cywilnego	376
7. Naruszenia zasad zgodności woli wewnętrznej z wolą zewnętrzną materialnego prawa cywilnego	388
8. Naruszenia zasad świadomości lub zasad swobody woli w materialnym prawie cywilnym	400
9. Naruszenia zasad niewadliwości czynności materialnego prawa cywilnego polegających na bezbłądności	412

10. Naruszenia zasad niewadliwości czynności materialnego prawa cywilnego polegających na braku podejmowania działań pod wpływem groźby	424
11. Naruszenia zasad niewadliwości materialnego prawa cywilnego polegających na podejmowaniu czynności nie dla pozoru	437
12. Naruszenia zasad niewadliwości czynności materialnego prawa cywilnego	445
13. Naruszenia zasad braków nieważności czynności materialnego prawa cywilnego	455
14. Naruszenia zasad braku wzruszalności czynności materialnego prawa cywilnego	464
15. Naruszenia zasad braku niezupełności czynności materialnego prawa cywilnego	475
Część II. Skarga kasacyjna przed NSA w sprawach administracyjnych oraz w sprawach podatkowych	485
Rozdział 1. Komentarz do tzw. kasacyjnej skargi sądowej przed NSA w sprawach administracyjnych oraz w sprawach podatkowych	487
1. Sądowa skarga kasacyjna przed NSA w sprawach administracyjnych oraz w sprawach podatkowych	487
1.1. Przedmiot skarg kasacyjnych przed NSA	487
1.2. Sąd właściwy do przyjęcia skargi kasacyjnej przed NSA w sprawach administracyjnych oraz w sprawach podatkowych	492
1.3. Podmioty uprawnione do wniesienia skargi kasacyjnej przed NSA w sprawach podatkowych	494
1.4. Przymus radcowsko-adwokacki w postępowaniu ze skargi kasacyjnej przed NSA w sprawach administracyjnych oraz w sprawach podatkowych	498
1.5. Skargi kasacyjne przed NSA w sprawach administracyjnych jako ogólne pismo sądowe	499
1.6. Skarga kasacyjna przed NSA w sprawach administracyjnych oraz w sprawach podatkowych jako szczególne pismo sądowe	500
1.7. Doręczenia w postępowaniach ze skarg kasacyjnych przed NSA w sprawach administracyjnych oraz w sprawach podatkowych	505
1.8. Podstawy kasacyjne skarg kasacyjnych	507
1.9. Wymogi fiskalne skarg kasacyjnych	512
1.10. Rozpoznania skarg kasacyjnych przed NSA w sprawach administracyjnych i w sprawach podatkowych w granicach zaskarżenia i w granicach podstaw	514

2. Wiążąca wykładnia prawa podatkowego dokonywana przez NSA w roli sądu kasacyjnego (sądu prawa)	517
3. Wykładnia konkretna prawa w danej sprawie sądowoadministracyjnej	523
4. Wykładnicze uchwały NSA (7)	526
Rozdział 2. Orzecznictwo NSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	541
1. Zasada wzbudzania zaufania do organów podatkowych	541
2. Zasada prawdy obiektywnej	546
3. Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu administracyjnym	549
4. Zasada pisemności postępowania podatkowego	551
5. Zasada <i>in dubio pro tributario</i>	552
6. Zasada pomocy	553
7. Zasada ekonomiki procesowej	554
8. Zasada jawności (art. 10 PrPostSAdm)	554
9. Zasada ochrony prawa przedmiotowego (art. 8 PrPostSAdm) ...	555
10. Zasada samodzielnego rozstrzygania zagadnień wstępnych (art. 11 PrPostSAdm)	555
Rozdział 3. Wzory skarg kasacyjnych przed NSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych)	557
1. Skarga kasacyjna przed NSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych) (podstawa materialna) – wzór skargi <i>in abstracto</i>	557
2. Skarga kasacyjna przed NSA w sprawach administracyjnych (oraz w sprawach podatkowych) (podstawa proceduralna) – wzór skargi <i>in abstracto</i>	569
Rozdział 4. Kazusy	583
1. Przywrócenie terminu przez organ podatkowy do złożenia odwołania	583
2. Skarga o stwierdzenie przedawnienia decyzji podatkowej	612
3. Skarga o uznanie pełnomocnictwa procesowego	645
4. Skarga o stwierdzenie nieważności aktu administracyjnego (podatkowego)	667
5. Wykonywanie pełnomocnictwa w sprawie podatkowej	694
6. Skarga na bezprawie judykacyjne sądowe w zakresie obowiązków dowodowych sądu	722